

VELKÁ NOVELA PRÁVNÍ ÚPRAVY EVIDENCE SKUTEČNÝCH MAJITELŮ

Dne 1. října nabyl účinnosti zákon č. 245/2022 Sb. („Novela“) novelizující zákon o evidenci skutečných majitelů („ESM Zákon“).

Cílem Novely je sladit vnitrostátní právní úpravu s úpravou EU, a to zejména s tzv. AML směrnicí, která upravuje mechanismy proti praní špinavých peněz a předcházení financování terorismu. Předešlé znění ESM Zákona bylo v nesouladu s touto směrnicí a Evropskou komisí bylo kvůli její nesprávné implementaci zahájeno řízení proti České republice.

Novela zahrnuje následující změny ESM Zákona:

a) Změna vymezení skutečného majitele

Novela ruší dřívější rozlišení (ekonomického) koncového příjemce a osoby s koncovým vlivem. Skutečný majitel je nově definován jako fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní nebo ovládá právnickou osobu nebo právní uspořádání.

V této souvislosti novela také zavádí nová kritéria pro zjištění skutečného majitele, kdy korporaci vlastní nebo kontroluje každá fyzická osoba, která přímo nebo nepřímo:

- i. má podíl v korporaci nebo na hlasovacích právech větší než 25 %;
- ii. má právo na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku větší než 25 %;
- iii. uplatňuje rozhodující vliv v korporaci nebo korporacích, které mají v dané korporaci samostatně nebo společně podíl větší než 25 %; nebo
- iv. uplatňuje rozhodující vliv v korporaci jinými prostředky.

b) Osoby, které mají nově povinnost evidovat skutečného majitele

Novela také změnila vymezení osob, na které se vztahuje výjimka neexistence skutečného majitele. Nově musí skutečného majitele evidovat například politické strany a hnutí, církve a náboženské společnosti, odborové organizace, honební společenstva nebo společenství vlastníků jednotek. Většina těchto subjektů by však měla být do evidence zapsána automaticky.

S ohledem na výše uvedené (nahrazení ekonomického koncového příjemce konceptem vlastnictví, tj. změnu vnímání 25 % indikátoru), může v případě mnohých subjektů dojít ke změně okruhu zapisovaných osob do evidence skutečných majitelů.

V tomto směru upozorňujeme, že v případě nesprávné registrace korporacím hrozí přestupky s pokutou až do výše 500.000 Kč, ztráta možnosti rozdělovat zisk a hlasovacích práv. Notáři mohou v případě nesprávně registrovaného skutečného majitele odmítnout doložit některé právní jednání (např. právě v rámci valné hromady). V praxi také s časem roste množství případů, kdy banky neposkytnou úvěr (nebo jiné finanční služby) klientům, kteří nemají registrovaného skutečného majitele (nebo jej mají registrovaného chybně), jelikož daná společnost v takovém případě nesplňuje podmínky požadovaných kontrol v rámci předcházení praní špinavých peněz nebo jiných opatření (tzv. KYC nebo AML kontroly).

Nelze než doporučit zkontrolovat evidenci skutečných majitelů a potvrdit si, že je aktuální a v souladu s novou úpravou. Společnosti, které mají řádně zaregistrovaného skutečného majitele dle předešlé úpravy, jsou povinny zajistit soulad údajů v ESM s novými požadavky do šesti měsíců od účinnosti Novely, tedy do **1. dubna 2023**.

V případě dotazů Vám budeme rádi k dispozici.